

2011
Lupp

Från Karlskrona till Pretoria

Innehåll

1. Inledning	4
Syfte	4
Mål	4
Uppföljning	4
Projektprocess	4
2. Kontext	8
3. Metod	9
Urval	9
Procedur och bortfall	9
4. Resultat svensk undersökning	11
Ungdomars livsvillkor i Karlskrona och Pretoria – några jämförelser	12
1. Kontextuell beskrivning	12
2. Fritid	14
3. Skola/utbildning	20
4. Hälsa	22
5. Framtidsutsikter	26
5. Analys	27
6. Implementering	30
7. Fortsatt forskning	31
8. Erfarenheter	32
Planering	32
Kännedom om varandras organisationer och samhälle	32
Kontakter och kommunikation	33
Avtal och överenskommelser	33
Utbyte av data och information mellan parter	33
Genomförande av undersökning	33
Jämförelser	34
Implementering och effekter	34
Omvärldshändelser som kan ha påverkat aktuellt projekt	34
Övriga reflektioner kring samarbetet	34
9. Slutsats	35

Bilagor återfinns på Karlskrona kommuns hemsida www.karlskrona.se

- Bilaga 1: Projektorganisation
- Bilaga 2: Intervju - med sydafrikanska och svenska ungdomar
- Bilaga 3: Semistrukturerad intervju med sydafrikanska och svenska elever
- Bilaga 4: En eftermiddag på Porslinan. Samtal med skolungdomar från Sydafrika och Sverige
- Bilaga 5: Intervju med svenska och sydafrikanska ungdomar
- Bilaga 6: Ung i Karlskrona - Lupp-undersökning 2009
- Bilaga 7: Unga upplevelser i Karlskrona - En kvalitativ studie om gymnasieungdomars livsvillkor i Karlskrona kommun
- Bilaga 8: Luppfolder
- Bilaga 9: Sammanfattande material från Sydafrika
- Bilaga 10: Workshop i Pretoria
- Bilaga 11: Kontext, Sverige
- Bilaga 12: Kontext, Sydafrika
- Bilaga 13: Seminarie i Karlskrona
- Bilaga 14: Ungdomspolitiskt program för Karlskrona kommun

Rapporten är författad av

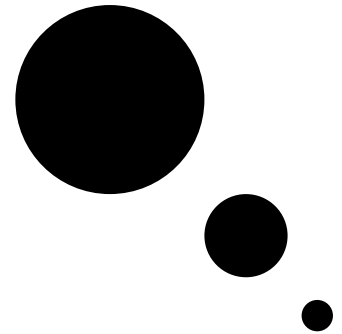
Gunilla Albinsson, fil.dr
Sektionen för management
Blekinge Tekniska Högskola

Ann-Katrin Olsson
chef Idrotts- och fritidsförvaltningen
Karlskrona kommun

Kerstin Arnesson, fil.dr
Sektionen för management
Blekinge Tekniska Högskola

Anna Bengtsson
Utvecklare/utredare
Karlskrona kommun

1. Inledning

Syfte

Att genom Luppundersökning öka kunskapen om och jämföra ungdomars livsvillkor i Karlskrona kommun och Pretoria, Sydafrika samt använda kunskapen för att förbättra villkoren för ungdomar i Karlskrona respektive Pretoria.

Mål

- Genomföra en Luppundersökning i Karlskrona kommun och en i Pretoria och jämföra resultaten med varandra
- Utefter resultaten från Luppen utveckla en kommunövergripande handlingsplan för ungdomsfrågor i Karlskrona kommun.
- Förbättra ungdomars levnadsvillkor i de båda kommunerna.

Uppföljning

Genom uppföljande Lupp undersöka hur livsvillkoren för ungdomar i Karlskrona har förändrats sedan föregående Luppundersökning.

Projektprocess

Idrotts- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen förde under flera år gemensamma diskussioner i syfte att utveckla arbetet och levnadsvillkoren för ungdomar i Karlskrona. Projekt genomfördes för att få kunskap om ungdomar och deras liv. Inom idrotts- och fritidsförvaltningen genomfördes 2007 utbildningsinsatser och ett forskningsprojekt 2008 för att bättre kunna möta ungas behov samt för att få kunskap om ungdomars vanor, delaktighet i fritidsverksamheten med mera. En retrospektiv studie bland före detta fritidsgårdsbesökare gjordes samt en undersökning kring samarbetspartners syn på fritidsgårdsverksamheten, 2008. Utbildningsförvaltningen genomförde "Var god tag plats" 2007, vilket syftade till att öka ungdomsdemokratien i kommunen. I

samband med dessa arbeten bildades Ung demokrati-gruppen som bestod av representanter från alla förvaltningar utom äldreförvaltningen. Äldreförvaltningen har dock anslutit sig till gruppen senare. Gruppen bygger på att alla förvaltningar ska vara delaktiga i arbetet för ungdomars bästa i kommunen.

I Ung demokrati-gruppen beslutades att ett ungdomspolitiskt program skulle tas fram för kommunen. Ungdomsstyrelsens undersökning "lokal uppföljning av ungdomspolitiken", Lupp, ansågs vara ett bra verktyg för att få fram ett underlag för framtagandet av handlingsplan. Idrotts- och fritidsförvaltningen tog tillsammans med utbildningsförvaltningen ett gemensamt initiativ att genomföra Luppen i Karlskrona. Vid samma tidpunkt väcktes idén att göra Luppundersökningar parallellt i Karlskrona samt Tschwane South, Pretoria, Sydafrika och jämföra resultaten länderna emellan. Utbildningsförvaltningen hade sedan några år tillbaka ett samarbete med Tshwane i Pretoria i syfte att öka delaktigheten i samhällsfrågor samt kvalitetsutveckling genom Skolkompassen. De kontakter som redan fanns underlättade igångsättande av det gemensamma Luppprojektet. Medel till utbytesprojektet mellan länderna beviljades via SALA-IDA, Swedish Association of Local Authorities and Regions International Development Agency.

Blekinges Tekniska Högskola, BTH, kontaktades för att ge metodologiskt stöd vid planering och genomförande av Luppenkäten samt för att göra en utvärdering av resultaten i de båda länderna. Idén var att ett universitet i Pretoria också skulle kontaktas, så att undersökningarna kunde göras på motsvarande sätt parallellt i båda länder. På BTH presenterades Luppprojektet i syfte att få intresserade studenter att skriva uppsatser kring Luppundersökningen. Två

kandidatarbeten genomfördes, ett kvantitativt inom ramen för sociologi i vilket resultatet från Luppen sammanställdes och analyserades samt ett där luppundersökningen fördjupades och belystes ur ett kvalitativt perspektiv.

En projektorganisation för genomförandet av Luppen samt arbetet med Pretoria skapades (bilaga 1. Bilagor återfinns på Karlskrona kommuns hemsida). I organisationen fanns ett flertal grupper med olika ansvarsområden i arbetet.

I en första fas i projektet reste representanter från Karlskrona 2008 till Pretoria för ett inledande gemensamt möte och etablering av kontakter. Vid mötet deltog också en representant från Ungdomsstyrelsen, vilka tillhandahåller Luppenkäten. I Pretoria gick en gemensam Luppenkät igenom, vilken relaterades till översättningar och lokala förhållanden. Det gjordes en plan för genomförandet av Luppundersökningen, ett seminarium kring ungdomsfrågor hölls och studiebesök i "verklighetens Pretoria" gjordes. Då besöktes inrättningar som skolor, behandlingshem, sociala institutioner, hospice och barnhem.

I samband med ett annat projekt genomfördes i slutet av 2008 ett möte i Karlskrona med representanter från Pretoria. Då reviderades genomförandeplanen något.

I september 2009 träffades representanter för de båda kommunerna åter i Karlskrona. En av Karlskrona kommuns gymnasieskolor har sedan länge ett elevutbyte med Pretoria. Inom ramen för detta utbyte deltog sociologistudenterna från BTH när gymnasieungdomar från Karlskrona och Pretoria träffades.

Studenterna intervjuade ungdomarna avseende fritid, skola, politik, inflytande, trygghet, arbete, hälsa och framtid. Intervjuerna analyserades och användes i syfte att ge en bild av hur svenska och sydafrikanska ungdomar upplever sina livsvillkor (bilaga 2, 3, 4 och 5).

Luppen genomfördes i Karlskrona under mars/april 2009. Den kvalitativa uppsatsen blev klar i samband med vårterminens slut (bilaga 6). Den kvantitativa uppsatsen blev klar i november 2009 (bilaga 7). I väntan på den kvantitativa uppsatsen sammanställde idrotts- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen ett enklare resultat av Luppen i en folder (bilaga 8).

Under tiden fortsatte samarbetet och kontakten med Pretoria. Samarbetet och kontakten försvårades dock av problem med datorproblem i Pretoria, av att en av de ledande personerna i Sydafrika avled samt av att förvaltningen i Pretoria flyttade till annan plats.

Efter genomförande av Luppen i Pretoria erhöll Karlskrona ett sammanfattande material i juni 2010. Detta material visade att undersökningen i Pretoria genomförts med felaktig målgrupp och korrigeringsbegärdes. Karlskrona mottog därefter ett nytt material som ligger som bilaga 9. Det noterades även att frågeformuläret ändrats på några punkter, vilket gjorde det omöjligt att, som det först var planerat, samköra de båda undersökningarna i statistikprogrammet SPSS och hålla ett jämförelseseminarium i Pretoria. Istället genomfördes nu en workshop i Pretoria i mitten av november 2010 (bilaga 10).

Under besöket och workshopen i Pretoria i november 2010 diskuterades och jämfördes material mellan de båda länderna. Även utvärdering och erfarenheter från projektet diskuterades. Dock fick inte representanterna från Sverige ut Luppematerialet från Sydafrika, då detta inte var förankrat och slutligt genomgången i Pretoria. Pretoria fick ta del av Karlskronas arbete med handlingsplan vilket uppskattades då de inte var helt säkra på hur de skulle fortsätta med arbetet och hur de skulle hantera sitt resultat.

Under besöket i Sydafrika fick Karlskrona ta del av en studie som pågår och handlar om ungdomars situation i ett fattigt område utanför Soweto. Utöver det skedde vidare överläggningar med utbildningsförvaltningen och studiebesök gjordes på bland annat sjukhus, museer och i bostadsområden.

2. Kontext

För att få bättre förståelse för de båda länderna utbyttes kontextuella texter som beskrev de båda länderna och samhällena. Den svenska kontexten (bilaga 11) innehöll information om statsklick, ekonomiska förhållanden, demografi, arbetslöshet, levnadsstandard, social välfärd, brottsstatistik, hälsa hos befolkningen, religion, kort historia om Sverige och om Karlskrona, samt välfärdsstatistik såsom läskunnighet och spädbarnsdödlighet. I kontexterna fanns också information om ungdomars situation exempelvis hur skolan fungerar i Sverige. Den Sydafrikanska kontexten (bilaga 12) innehöll en del motsvarande information men beskrev landets och områdets historia samt de olika provinserna och städerna mer ingående.

I kontexterna framkom bland annat att demografin skiljer sig åt då Sydafrika har en yngre befolkning än Sverige där många lever länge. I Sverige ligger den förväntade livslängden kring 80 år för män och kvinnor medan den enligt senaste uppskattningar i Sydafrika ligger kring 50 år. En avgörande anledning är förekomsten av HIV som 17 % av befolkningen i Sydafrika mellan 15-49 år bär på. I Sydafrika finns en lägre nivå av läskunnighet och arbetslösheten är större, speciellt bland ungdomar där cirka hälften av alla ungdomar mellan 15-24 är arbetslösa.

3. Metod

En enkät konstruerad av Ungdomsstyrelsen tillhandahölls. Denna var riktad till ungdomar i åldern 16-19 år. Vid det inledande mötet med samarbetspartners i Sydafrika diskuterades förutsättningarna för samarbetet mellan Idrotts- och fritidsförvaltningen, Karlskrona kommun, Blekinge Tekniska Högskola, Tschwane South, Pretoria samt University of Pretoria. I ett första skede översattes den svenska Lupp-enkäten till engelska. I samband med detta förändrades enkäten avseende vissa frågor för att bättre passa in i ett sydafrikanskt sammanhang.

Urval

Den åldersgrupp som valdes var 16-19-åriga gymnasieelever i kommunala eller fristående skolor i Karlskrona. Vid urvalsförfarandet tillämpades ett obundet systematiskt urval, vilket innebär att urvalsfraktionen, den del av urvalsramen som stickprovet ska utgöra, är bestämd i förväg. En lista upprättades över samtliga gymnasieelever i åldern 16-19 år. Denna lista bestod av 2600 elever och utgjorde studiens totalpopulation. Från listan exkluderades de elever som var över 19 år och de som saknade adress i kommunen. I nästa steg genomfördes ett obundet systematiskt urval, som omfattade 1200 elever ur totalpopulationen.

I kommunen Tschwane South utgjordes populationen av elever från fyra skolor i åldern 16-18 år. En lista upprättades omfattande 5000 elever och ett obundet systematiskt urval genomfördes, vilket innebär att var femte elev valdes i syfte att uppnå 1200 elever.

Procedur och bortfall

Karlskronastudien genomfördes vid två tillfällen med två veckors mellanrum under mars och april 2009. Att enkäten riktades till ungdomar i gymnasiet innebär att förutsättningen för undersökningen till vissa delar kunde kontrolleras.

Deltagandet var endast ytterligare ett moment under skoldagen och ifyllandet av enkäten skedde när eleverna befann sig i skolan. Genom riktlinjerna för genomförandet kunde svaren lämnas under likartade förhållanden.

Konkret innebar det att enkäten distribuerades till eleverna i pappersform och ifylldes under schemalagd tid. Samtliga föräldrar gav passivt samtycke till deltagande genom att inte besvara det informationsbrev de mottagit angående enkäten. Vid de tillfällen när enkäten ifylldes fanns fältarbetare på plats, som kunde svara på frågor, något som bedömdes kunna påverka det interna bortfallet.

Totalt besvarade 869 elever i Sverige enkäten, det vill säga 72 %. En särskild blankett fanns där skälet för att inte fylla i enkäten angavs, exempelvis sjukdom, praktik, individuella studier eller andra orsaker.

Den svenska enkäten anonymiserades och kodades utifrån Ungdomsstyrelsens manual. I Tschwane South genomfördes Lupp-enkäten under januari-maj 2010. Antalet besvarade frågeformulär var 765. De båda Lupp-undersökningarna bearbetades i SPSS.

4. Resultat svensk undersökning

Resultatet visade att Karlskronaungdomarnas livssituation i stor utsträckning sammanföll med hur ungdomar i andra kommuner har det. De flesta uppgav att de var nöjda med skolan och fritidsmöjligheter, men ur materialet framträdde även brister. Den nationella ungdomspolitiken har två övergripande mål; att ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd och att ungdomar ska ha verklig tillgång till makt. I förhållande till dessa mål tydde studiens resultat på att många ungdomar inte ansåg sig fullt ut ha möjligheter till inflytande i samhället och i skolan. Även i fråga om välfärd pekade det svenska resultatet på problem, särskilt vad gällde flickors hälsa. En av studiens analytiska poänger var att lyfta fram vikten av att definiera ungdomarnas roll i fråga om delaktighet samt att kontinuerligt följa upp och värdera arbetet i relation till de ungdomspolitiska målen (se bilaga 6).

Den kvalitativt inriktade studien visade att gymnasieungdomarna i Karlskrona var nöjda med skolan men ansåg att det saknades alternativ till fritidsgårdar. Vidare tyckte de att föreningslivet var väl tillgodosett och att det fanns ett stort utbud av fritidsanläggningar. Resultatet visade även att de flesta av studiens ungdomar ville flytta från Karlskrona efter gymnasietidens slut, men att flera kunde tänka sig att flytta tillbaka igen när det var dags att bilda familj. Studiens viktigaste slutsatser var att samverkan mellan gymnasieskolor och arbetsliv borde utökas för att öka chanserna att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Karlskrona kommun borde satsa mer på gymnasieungdomar genom att anordna fler evenemang riktade mot denna åldersgrupp (se bilaga 7).

Ungdomars livsvillkor i Karlskrona och Pretoria – några jämförelser

I nedanstående resultatredovisning jämförs de två Lupp-undersökningarna avseende områdena fritid, skola, hälsa och framtidsutsikter. Sett ur Karlskrona kommuns perspektiv bedömdes dessa områden vara särskilt intressanta, då de utgör centrala delar i kommunens framtida ungdomssatsningar i förhållande till de nationella målen för ungdomspolitik. De två Lupp-undersökningarnas resultat jämfördes vid en workshop i Pretoria. Från Sydafrika deltog en professor i socialt arbete, en lektor i sociologi och fyra tjänstemän från utbildningsförvaltningen. De svenska deltagarna var två lektorer i sociologi, två tjänstemän vid Idrotts- och fritidsförvaltningen, Karlskrona kommun, samt en gymnasieelev.

1. Kontextuell beskrivning

Antalet ungdomar som besvarade enkäten i Karlskrona var 867. Motsvarande siffra i Pretoria var 765.

Tabell 1: Ålder och kön

		Ålder 2009	Kön
	Genomsnittsålder och kön	17-18	Män: 424 (49 %) Kvinnor: 443 (51 %)
		16-17	Män: 48 % Kvinnor: 52 %

Könsfördelningen är jämn i båda materialen.

Tabell 2: Boende

	Övrigt	Bor med båda föräldrar	Bor ibland hos pappa, ibland hos mamma	Bor enbart med en av föräldrarna	Bor själv	Bor med pojkvän/flickvän	Bor med kompisar
	2,0 %	64,0 %	13,0 %	18,0 %	1,0 %	2,0 %	
		52,1 %	5,2 %	31,5 %			

Flertalet av ungdomarna i de jämförda materialen bor fortfarande tillsammans med båda eller en av föräldrarna. En skillnad är att några få svenska ungdomar bor själva eller tillsammans med pojkvän/flickvän, något som inte förekommer i Sydafrika.

Tabell 3: Föräldrars nuvarande sysselsättning

	Kön	Arbetar	Studerar	Mamma/pappaledig	Arbetslös	Pensionerad/förtidspensionerad	Sjukskrivnen	Annat	Vet inte
	Män	86,0 %	1,0 %		4,0 %	2,0 %	1,0 %	1,0 %	5,0 %
	Kvinnor	84,0 %	4,0 %	1,0 %	3,0 %	1,0 %	4,0 %	1,0 %	2,0 %
	Män	69,7 %	0,4 %		5,1 %	3,3 %	0,1 %	3,9 %	8,2 %
	Kvinnor	69,4 %	1,2 %	0,3 %	14,9 %	1,7 %	0,1 %	6,1 %	4,0 %

I det svenska materialet är andelen föräldrar som arbetar större än i det sydafrikanska. Den högsta siffran för arbetslöshet återfinns bland de sydafrikanska mammorna.

2. Fritid

Tabell 4: Mängd fritid

	Jag känner ofta att jag har så mycket fritid att jag inte vet vad jag ska göra med min tid	Jag känner att jag har lagom med fritid och att jag hinner med att göra det jag vill	Jag känner ofta att jag har så lite fritid att jag inte vet hur jag ska hinna med det jag vill	Jag känner att jag har ingen fritid alls
	8,0 %	56,0 %	36,0 %	
	15,0 %	48,0 %	31,3 %	5,7 %

56 % av de svenska och 48 % av de sydafrikanska ungdomarna upplever att de har lagom med fritid. Ungefär lika många ungdomar i de båda materialen anger att de ofta känner att de har så lite fritid att de inte hinner med det som de vill.

Tabell 5: Fritidsaktiviteter

		Varje dag	Varje vecka	Varje månad	Varje år	Aldrig
	Idrottar/motionerar i klubb	12,0 %	42,0 %	3,0 %	3,0 %	40,0 %
		18,5 %	18,2 %	7,6 %	12,1 %	43,7 %
	Idrottar/motionerar men inte i klubb	14,0 %	51,0 %	14,0 %	7,0 %	14,0 %
		15,8 %	24,2 %	11,5 %	12,9 %	35,7 %

		Varje dag	Varje vecka	Varje månad	Varje år	Aldrig
	Går på sportevenemang utan att delta själv	2,0 %	9,0 %	23,0 %	32,0 %	34,0 %
		3,0 %	8,0 %	19,6 %	28,5 %	40,9 %
	Umgås med kompisar	41,0 %	49,0 %	5,0 %	2,0 %	3,0 %
		48,4 %	36,7 %	7,3 %	3,3 %	4,3 %
	Deltar i föreningsverksamhet	5,0 %	23,0 %	11,0 %	14,0 %	48,0 %
		7,6 %	17,0 %	12,0 %	12,4 %	51,0 %
	Går på restaurang/pub/bar	1,0 %	15,0 %	46,0 %	28,0 %	11,0 %
		2,6 %	23,0 %	38,5 %	13,4 %	22,5 %
	Går på café	2,0 %	22,0 %	45,0 %	21,0 %	11,0 %
		35,8 %	35,8 %	14,8 %	4,3 %	9,3 %
	Går på teater/musikal/dansuppvisning	0,0 %	1,0 %	4,0 %	51,0 %	44,0 %
		1,2 %	7,5 %	22,9 %	38,2 %	30,2 %

Den vanligaste fritidsaktiviteten bland ungdomarna i studien är att umgås med kompisar. En större andel svenska ungdomar i jämförelse med de sydafrikanska idrottar varje dag eller varje vecka. De svenska ungdomarna går i mindre utsträckning på café och restaurang/pub än de sydafrikanska.

		Varje dag	Varje vecka	Varje månad	Varje år	Aldrig
	Går på museum/ utställning	1,0 %	2,0 %	2,0 %	45,0 %	49,0 %
		1,6 %	2,7 %	4,1 %	36,2 %	55,3 %
	Går runt på stan med kompisar	10,0 %	47,0 %	33,0 %	7,0 %	3,0 %
		26,6 %	35,3 %	16,4 %	4,3 %	17,4 %
	Går på fest	2,0 %	25,0 %	48,0 %	17,0 %	7,0 %
		2,4 %	13,1 %	32,1 %	22,4 %	29,9 %
	Är ute i naturen	14,0 %	30,0 %	29,0 %	19,0 %	8,0 %
		15,5 %	15,9 %	16,0 %	25,0 %	27,6 %
	Fiskar/jagar	2,0 %	3,0 %	7,0 %	31,0 %	57,0 %
		1,4 %	0,7 %	4,6 %	15,7 %	77,6 %

Ungefär lika stor andel ungdomar i de båda länderna använder sin fria tid till att "gå på stan med kompisar". 44 % av de svenska och 31,4 % av de sydafrikanska ungdomarna är ute i naturen varje dag eller någon gång i veckan. "Att gå på fest" är vanligare bland svenska ungdomar (27 %) i jämförelse med sydafrikanska (15,5%).

		Varje dag	Varje vecka	Varje månad	Varje år	Aldrig
	Sjunger/spelar instrument/skapar musik	14,0 %	11,0 %	8,0 %	13,0 %	54,0 %
		29,6 %	16,3 %	7,0 %	8,2 %	39,0 %
	Tränar dans/spelar teater	3,0 %	7,0 %	4,0 %	8,0 %	78,0 %
		11,9 %	11,6 %	5,3 %	8,8 %	62,4 %
	Målar/syr/annan skapande verksamhet	3,0 %	7,0 %	11,0 %	21,0 %	58,0 %
		12,4 %	13,7 %	14,2 %	14,1 %	45,6 %
	Spelar datorspel/tv-spel	23,0 %	24,0 %	18,0 %	18,0 %	17,0 %
		21,8 %	29,7 %	18,3 %	9,0 %	21,2 %
	Surfar/chattar på Internet	61,0 %	26,0 %	5,0 %	2,0 %	5,0 %
		42,8 %	26,4 %	11,1 %	3,3 %	16,4 %
	Spelar om pengar på Internet	1,0 %	2,0 %	5,0 %	6,0 %	86,0 %
		3,6 %	2,7 %	3,6 %	3,5 %	86,5 %
	Besöker bibliotek (inte på skoltid)	1,0 %	3,0 %	11,0 %	30,0 %	55,0 %
		2,7 %	13,1 %	19,8 %	19,8 %	44,6 %
	Åker skateboard/snowboard	1,0 %	3,0 %	3,0 %	17,0 %	75,0 %
		1,3 %	3,0 %	2,6 %	7,0 %	86,1 %

		Varje dag	Varje vecka	Varje månad	Varje år	Aldrig
	Mekar med bilar/motorcyklar/båtar	4,0 %	6,0 %	9,0 %	16,0 %	64,0 %
		6,2 %	8,9 %	8,2 %	10,9 %	65,8 %
	Spelar rollspel/levande rollspel	2,0 %	2,0 %	5,0 %	8,0 %	83,0 %
		3,5 %	5,5 %	7,0 %	14,3 %	69,7 %
	Läser	23,0 %	25,0 %	22,0 %	16,0 %	14,0 %
		49,5 %	24,4 %	14,0 %	6,7 %	5,3 %
	Skriver	29,0 %	21,0 %	16,0 %	12,0 %	21,0 %
		69,6 %	14,2 %	6,3 %	4,4 %	5,4 %
	Hjälper till hemma	34,0 %	44,0 %	16,0 %	4,0 %	2,0 %
		58,4 %	28,3 %	6,5 %	3,2 %	3,6 %

Av de svenska ungdomarna är det 25 % som anger att de sjunger/spelar instrument/skapar musik. De sydafrikanska ungdomarna gör detta i betydligt högre omfattning (45,9 %). Det är även vanligare att de sydafrikanska ungdomarna tränar dans/spelar teater. 87 % av de svenska och 69,2 % av de sydafrikanska ungdomarna surfar/chattar på Internet.

Hälften av ungdomarna i de båda länderna spelar datorspel/tv-spel på sin fritid. Att läsa och skriva är vanligare fritidsaktiviteter bland sydafrikanska ungdomar. Fler sydafrikanska ungdomar hjälper till hemma varje dag (58,4 %) i förhållande till de svenska ungdomarna (34 %).

		Kön	Vet inte	Ja	Nej
	Finns det något som du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör på grund av att du är pojke eller flicka?	Män	33,0 %	7,0 %	61,0 %
		Kvinnor	32,0 %	13,0 %	55,0 %
		Män		26,9 %	
		Kvinnor			

De flesta anser inte eller vet inte om kön har någon betydelse för vad de kan göra på fritiden.

Tabell 6: Extrajobb

		Extrajobb	Sommarjobb
	Haft extrajobb eller sommarjobb under 2008	28,0 %	57,0 %
		18,7 %	21,7 %

En större andel av de svenska ungdomarna i jämförelse med de sydafrikanska har extrajobb eller sommarjobb.

3. Skola/utbildning

Tabell 7: Uppfattningar om skolan

		Stämmer mycket bra	Stämmer ganska bra	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt
	Det är bra stämning i skolan	33,0 %	51,0 %	11,0 %	4,0 %	2,0 %
		38,0 %	28,8 %	7,8 %	6,8 %	18,0 %
	Mobbing är ett problem i skolan	3,0 %	9,0 %	31,0 %	28,0 %	29,0 %
		12,6 %	23,8 %	27,3 %	21,9 %	14,7 %
	Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan	14,0 %	30,0 %	40,0 %	12,0 %	4,0 %
		23,9 %	31,2 %	25,1 %	9,6 %	10,2 %
	Om en lärare kränker en elev agerar skolan	19,0 %	29,0 %	31,0 %	12,0 %	10,0 %
		21,8 %	29,5 %	19,8 %	19,1 %	10,4 %
	Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	14,0 %	28,0 %	32,0 %	13,0 %	14,0 %
		26,6 %	37,5 %	17,9 %	11,9 %	6,1 %

		Stämmer mycket bra	Stämmer ganska bra	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt
	Möjligheten att få extra hjälp och stöd om du behöver det	24,0 %	37,0 %	25,0 %	8,0 %	6,0 %
		32,6 %	34,0 %	20,6 %	7,0 %	5,8 %
	Skolmiljön	19,0 %	51,0 %	19,0 %	8,0 %	3,0 %
		25,1 %	41,7 %	24,7 %	4,8 %	3,7 %

Merparten av de svenska ungdomarna (84 %) anser att det är bra stämning i skolan motsvarande uppfattning har 66 % av de sydafrikanska ungdomarna. Ungefär lika stor andel av ungdomarna i de båda materialen är nöjda med skolmiljön. 42 % av de svenska och 64,1% av de sydafrikanska ungdomarna upplever att skolan uppmuntrar dem till att aktivt medverka i klassråd och elevråd. Mer än hälften av de svenska respektive sydafrikanska ungdomarna anser att de kan få extra hjälp och stöd i skolan om de behöver.

Mobbning är ett problem i skolan anser 12 % av de svenska ungdomarna och 36 % av de sydafrikanska. I det svenska materialet är det 44,4 % och i det sydafrikanska 55,1 % som tycker att skolan agerar om en elev blir mobbad av en annan elev.

Tabell 8: Otillåten frånvaro

		Nej	Ja, någon gång per termin	Ja, någon gång per månad	Ja, flera gånger i månaden	Ja, flera gånger i veckan
	Har du någon gång skolkat?	41,0 %	25,0 %	21,0 %	9,0 %	3,0 %
		64,7 %	19,8 %	5,7 %	4,4 %	2,9 %

I det svenska materialet anger 41 % att de inte har någon otillåten frånvaro i skolan. Motsvarande andel bland de sydafrikanska ungdomarna är 64,7 %.

4. Hälsa

Tabell 9. Upplevelsen av hälsa

		Mycket bra	Ganska bra	Någorlunda	Ganska dåligt	Mycket dåligt
	Hur skulle du beskriva ditt hälsotillstånd?	37,0 %	41,0 %	16,0 %	4,0 %	2,0 %
		73,6 %		23,1 %	3,3 %	3,0 %

		Jag är inte sjuk lika ofta som andra	Jag är sjuk ungefär lika ofta som andra	Jag är sjuk oftare än andra
	Hur ofta är du sjuk?	47,0 %	42,0 %	11,0 %
		14,2 %	69,9 %	15,9 %

De svenska ungdomarna beskriver den egna hälsan som mycket bra (37 %) eller ganska bra (41 %). Av de sydafrikanska ungdomarna är det 73,6% som anser att de mår mycket bra. Nästan hälften av de svenska ungdomarna upplever att de inte är sjuka lika ofta som andra. Motsvarande andel bland de sydafrikanska ungdomarna är 14,2 %.

Tabell 10. Matvanor

		Att du äter godis eller snacks	Att du äter snabbmat	Att du hoppar över lunchen	Att du hoppar över frukosten
	Hur ofta händer följande dagligen?	37,0 %	12,0 %	14,0 %	33,0 %
		41,0 %	11,0 %	8,0 %	25,0 %

Det finns stora likheter vad gäller ungdomarnas matvanor. Redovisningen visar dock att svenska ungdomar i större utsträckning hoppar över såväl frukost som lunch.

Tabell 11. Alkohol- och drogvvanor

		Aldrig	Någon gång
	Röker du?	57,0 %	
		79,0 %	
	Använder snus/tobak?	Kvinnor: 86,0 % Män: 64 %	
		98,0 %	
	Använder droger?		Kvinnor: 11,0 % Män: 17 %
		97,0 %	
	Dricker alkohol (öl, sprit, vin)	24,0 %	
		37,0 %	

De flesta använder aldrig snus, tobak eller andra droger. 27 % av de svenska ungdomarna har någon gång använt droger. Bland de sydafrikanska är det 97 % som aldrig provat droger.

Tabell 12. Alkohol- och drogvanor

		Aldrig	Några gånger per år	Ett par gånger i månaden	En gång om året eller mer sällan	Någon gång i månaden	Någon gång i veckan
	Hur ofta dricker du alkohol i den mängd så att du känner dig berusad?	24,0 %	6,0 %	18,0 %	25,0 %	6,0 %	11,0 %
		54,0 %	17,0 %	14,0 %	6,0 %	5,0 %	4,0 %

		Ja	Nej	Vet inte
	Tillåter dina föräldrar dig att dricka alkohol?	62,0 %	18,0 %	20,0 %
		20,0 %	61,0 %	19,0 %

24 % av de svenska och 54 % av de sydafrikanska ungdomarna har aldrig druckit alkohol. Svenska föräldrar (62 %) tillåter i högre utsträckning att barnen dricker alkohol i jämförelse med sydafrikanska (20 %).

		Ja	Nej
	Har du någon gång använt hasch eller marijuana?	Kvinnor: 11 % Män: 17 %	72 %
	Har du någon gång använt annan narkotika än hasch eller marijuana?	Kvinnor: 4 % Män: 9 %	87 %

En större andel av de svenska ungdomarna (28 %) har i jämförelse med de sydafrikanska (13 %) använt narkotika.

Tabell 13. Upplevelsen av att vara orättvist behandlad

		Nej, aldrig	Ja, någon gång	Ja, några gånger
	Har du under det senaste halvåret upplevt att du blivit orättvist behandlad eller på annat vis känt dig kränkt?	63,0 %	30,0 %	7,0 %
		47,0 %	41,0 %	

63 % av de svenska ungdomarna och 47 % av de sydafrikanska upplever inte att de blivit orättvist behandlade eller på annat vis kränkta under det senaste halvåret.

Tabell 14. Mobbning

		Ja	Nej
	Har du blivit mobbad eller utfryst det senaste halvåret?	9,0 %	91,0 %
		19,6 %	80,4 %
	Har du själv deltagit i mobbning eller utfrysning det senaste halvåret?	8,0 %	?
		16,6 %	?

En något större andel sydafrikanska ungdomar (19,6%) i jämförelse med de svenska (9 %) har blivit mobbade eller utfrysta under det senaste halvåret.

5. Framtidsutsikter

Tabell 15. Tankar om framtiden

		Är mycket positiv	Är positiv	Något positiv	Varken eller	Något negativ	Negativ	Är mycket negativ
	Hur ser du på din egen framtid?	35,0 %	33,0 %	15,0 %	10,0 %	3,0 %	2,0 %	1,0 %
		55,0 %	31,0 %	10,0 %	2,0 %	1,0 %	1,0 %	

En större andel av de sydafrikanska ungdomarna (86 %) i jämförelse med de svenska (68 %) ser mycket positivt eller positivt på framtiden.

5. Analys

Jämförelsen mellan resultaten av Lupp-undersökningen i Karlskrona och Pretoria visar att det finns såväl likheter som skillnader i ungdomars upplevelser av sina livsvillkor. De flesta ungdomar bor tillsammans med båda eller en förälder och majoriteten av föräldrarna förvärvsarbetar. Inom gruppen sydafrikanska mammor är dock arbetslösheten 14,9 %. Hälften av ungdomarna anser att de har lagom, medan en tredjedel känner att de har för lite fritid. Den vanligaste fritidsaktiviteten är att umgås eller att gå runt på stan/köpcenter med kompisar. De sydafrikanska ungdomarna väljer i första hand köpcentret, eftersom det upplevs som mera säkert. En tydlig likhet är att hälften av ungdomarna i de båda länderna spelar datorspel/tv-spel varje dag eller varje vecka.

I jämförelse med de sydafrikanska ungdomarna använder svenska ungdomar mer av sin fritid till att idrotta. I Sverige finns många idrottsföreningar som är öppna för alla, men vanligt är att ungdomar även idrottar utanför den organiserade idrottsverksamheten. Att träffas i sportsammanhang och att idrotta tillsammans är framförallt viktigt för de svenska pojkarna. Anledningen till att sydafrikanska ungdomar idrottar mindre kan vara att idrott som inte sker inom föreningar är ovanligt.

Det svenska materialet visar att ungdomarna använder mera tid till att surfa/chatta på Internet, något som skulle kunna förstås utifrån att datoranvändande i Sverige generellt sett är mycket hög. De sydafrikanska ungdomarna går i större utsträckning på restaurang och pub, något som framstod som förvånande för de sydafrikanska projektdeltagarna. Deras uppfattning var att ungdomarna generellt har lite pengar. Sett ur ett svenskt perspektiv finns föreställningar om att fritidsaktiviteter är kostnadskrävande. Många svenska ungdomar finansierar sin fritid genom att arbeta under terminerna och på loven. I Lupp-enkäten

framkom att det är mera vanligt att sjunga, spela instrument, skapa musik, dansa, spela teater, läsa och skriva i Sydafrika. Detta resultat är förvånade, eftersom estisk verksamhet intresserar många svenska gymnasieungdomar. När det gäller att läsa och skriva visar flera svenska studier att framför allt pojkar gör detta i liten omfattning på sin fritid.

Resultatet tyder på att undersökningens ungdomar har en likartad bild av skolan. Detta är intressant då utbildningssystemen i de båda länderna avsevärt skiljer sig åt. I det sydafrikanska skolsystemet är strukturen mera formell med fasta schematider, skoluniformer, låsta dörrar och tydligare lärarauktoritet. I den svenska gymnasieskolan finns betydligt större frihet och stort ansvar läggs på den enskilde eleven. Detta kan tolkas som att utbildningssystemet inte spelar någon väsentlig roll för elevers inställning till skolan. Samtidigt går det inte bortse från att ungdomarna i båda länderna har elevens roll och därmed måste rätta sig efter sig skolans auktoritet.

I mångt och mycket utgör skolan ramen inom vilken en stor del av deras liv kretsar. Ungdomarna är i skolan för att inhämta kunskap som en förberedelse inför studier och arbetsliv. Förutsättningarna är därför i hög grad givna. Skolan kan även ses som en plats för disciplinering där rådande normer internaliseras hos individen. Avgörande är också det generella i att vara ung och samvara med andra unga människor. Under gymnasietiden pågår sökandet efter identitet och att hitta sin plats. Skolan blir då en social arena där viktiga socialisationsagenter är kamrater, lärare och andra vuxna.

När det gäller området hälsa uppger de flesta svenska och sydafrikanska ungdomar att de mår mycket eller ganska bra. En skillnad är att nästan hälften av ungdomarna i Sverige inte upplever sig som sjuka lika ofta som andra. Ett annat hälsorelaterat område rör tobak, alkohol och narkotika. Resultatet tyder på att alkohol- och drogvanor är mera utbredda i Sverige och att svenska föräldrar har en mera liberal inställning till användandet av alkohol. Även matvanor har en betydelse för hälsan. Ungdomarna äter i ungefär samma utsträckning snacks och snabbmat. Något fler svenska ungdomar äter inte frukost eller lunch, trots

att den senare i Sverige är kostnadsfri medan sydafrikanska ungdomarna köper lunchpaket alternativt tar med mat hemifrån.

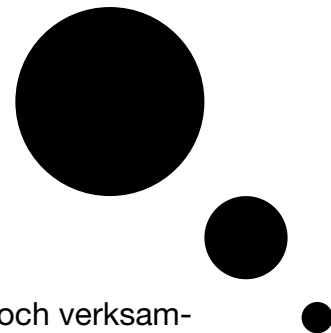
Beträffande synen på framtiden framträder en mera positiv framtidstro i det sydafrikanska materialet, något som skulle kunna tolkas som att landet befinner sig i en utvecklingsfas som uppfattas som positiv.

Den jämförande studien visar att det finns inbyggda svårigheter i att jämföra ungdomars livsvillkor när de lever i olika samhällssystem. Den workshop som genomfördes i Pretoria hösten 2010

blev då ett viktigt verktyg för att skapa såväl ett inifrån- som utifrånperspektiv. Studiens viktigaste slutsats är att i ungdomars upplevelser av sina livsvillkor i Karlskrona och Pretoria avseende fritid, skola, hälsa och framtidsutsikter finns fler likheter än skillnader.

En tolkning är att det finns mycket som förenar ungdomarna, förhoppningar och drömmar ser likartade ut. I val av fritidsaktiviteter och kamrater definieras individen i förhållande till omgivningen. Skola och familj är viktiga för ungdomarna, men förmodligen är fritidsaktiviteter och relationer till vänner av minst lika stor betydelse och utgör väsentliga delar i ungdomars liv.

6. Implementering

Resultatet från Luppen har implementerats i kommunens ledning och verksamheter genom föredragningar för olika politiska grupperingar och ett seminarium där berörda förvaltningar och kommunalråd närvarade (bilaga 13). Seminariet inriktades mot folkhälsoområdet och ungdomars situation. Vid detta tillfälle presenterade även de olika förvaltningarna de första förslagen till handlingsplan för ungdomsfrågor.

Efter Luppens genomförande gjordes en enklare sammanställning av resultatet vilket presenterades i en folder som togs fram gemensamt av idrotts- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen (Bilaga 8).

Varje fritidsgård och skola erhöll det områdesspecifika materialet för respektive område för att kunna få en djupare bild av situationen i sitt upptagningsområde att arbeta efter. I skolan var kurator och elevhälsovård speciellt intresserade av att ta del av resultatet då de ansåg att det gav en bredare bild över ungdomars drogvanor än den återkommande drogvaneundersökningen som görs bland ungdomarna i kommunen.

Resultatet från Luppundersökningen i Karlskrona bearbetades av en grupp bestående av två enhetschefer samt två ungdomar, en tjej och en kille. Deras uppgift var att reflektera över resultatet och komma med reflektioner som svarade på varför resultatet såg ut som det gjorde och hur ungdomar tänker kring vissa saker. Ungdomarna hade svårt att ha synpunkter på resultatet och hade svårt att finna sin roll i arbetet.

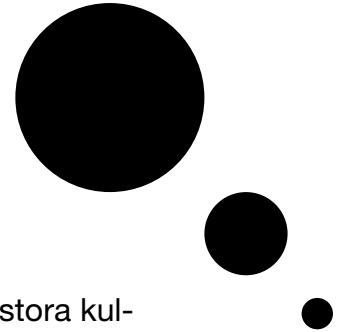
”Ung demokrati”-gruppen tog sig an resultatet och började arbeta på ett kommunövergripande ungdomspolitiskt program. Arbetet med programmet har pågått under 2010.

Alla förvaltningar i kommunen har varit engagerade i arbetet och tagit fram ett utkast till program för respektive förvaltning. Dessa har sedan sammanfogats till ett gemensamt kommunövergripande program. Programmet blev klart under våren 2011 och förväntas antas av kommunfullmäktige under hösten 2011. Programmet återfinns som bilaga 14.

7. Fortsatt forskning

Vid den workshop som ägde rum hösten 2010 i Pretoria diskuterades fortsatt samarbete vad gäller forskningsresultaten från de båda Lupp-enkäterna. Tankar som väcktes var att fördjupa de statistiska analyserna ytterligare liksom att selektera något/några av Lupp-enkätens områden och belysa dessa genom kvalitativa intervjuer med svenska och sydafrikanska ungdomar.

8. Erfarenheter

Under samarbetets gång framkom att det i vissa avseenden fanns stora kulturella skillnader mellan länderna. Det är viktigt att tidigt i projektet skaffa sig en förståelse för den andra partens kultur, organisation och tillvägagångssätt. Personliga möten och genomgångar av varandras organisationers strukturer underlättar samarbetet.

Planering

Innan projektets start bör syfte och process/genomförande av projektet vara fastställt och planerat. Detta för att undvika förskjutningar i tid och säkerställa att projektet genomförs som planerat.

Ha från början tydlighet i vilken ansvar respektive part har för vilken/vilka delar. Planera förankring och implementering i respektive organisation så att det finns stöd för genomförande av projektet under hela projektiden. Ha dock i beaktande att yttre omständigheter som strejk eller politiska oroligheter kan påverka arbetet.

Genomförandet av arbetet måste vara fastställt och överenskommet innan genomförande påbörjas.

Kännedom om varandras organisationer och samhälle

En genomgång av strukturen i respektive organisation i projektets inledningsfas kan vara av värde senare i projektet då det ger ökad förståelse för motparten. Det är också av värde att förstå varandras samhällen och kulturer tidigt i projektet för att undvika eventuella missförstånd samt få bättre förståelse för den andra parten.

Kontakter och kommunikation

Etablera direkta kontakter innan projektstart. Välj en kontaktväg som fungerar för båda parter. Utnyttja gärna de IT-möjligheter som finns. IT-konferenser kan genomföras för att underlätta kontakt under arbetets gång. Skriftlig kommunikation är att föredra och det kan också vara positivt att sätta i system att använda leverans/mottagningskvitto vid både sändande och mottagande av e-post. Upprätta gärna en rutin och kutym för kommunikation, exempelvis hur lång tid det får gå innan svar ges.

Avtal och överenskommelser

Vid igångsättande av ett projekt bör ett avtal upprättas som definierar de båda parternas skyldigheter och rättigheter gentemot varandra. De ekonomiska förutsättningarna för alla parter, även ner på detaljnivå, bör vara fastställda innan projektets start.

Utbyte av data och information mellan parter

Tillgång till respektive parts data ska säkerställas innan projektstart och genomförande av undersökning. Data måste ges ut för att korrekta jämförelser ska kunna ske och för att utvärdering ska kunna göras. Sekretess kan erbjudas fram till dess att arbetet är klart. Formerna för offentliggörande av resultat och slutmaterial måste klargöras från början.

Genomförande av undersökning

Det är viktigt att genomförande av undersökningen sker på samma sätt i båda länder för att möjliggöra jämförelser. Metod avseende olika urvalskriterier och frågeformulär med mera måste vara enhetliga mellan de olika länderna. Eventuella förändringar måste göras innan genomförande i någon av länderna. Datahantering med pappersenkät kan äventyra anonymiteten då spårbarhet kan uppkomma vid inlämnande. En elektronisk enkät kan vara både en fördel och en nackdel.

Jämförelser

Olika sociala olikheter och stratifiering i samhällena kan försvåra jämförelser. Det är viktigt att ögonblicksbilder från den andra parten inte blir sanning utan det är viktigt att skaffa sig en förförståelse för det andra landet och att skaffa sig fakta för att få en rättvis bild. Det är också viktigt att reflektera över vilka likheter och olikheter som finns samt varför resultaten kan se ut som de gör. Tid för gemensam bearbetning och reflektion måste ges under arbetets gång. Vid jämförelser mellan länder med större skillnader inom vissa områden är det viktigt att ett land eller en kommun inte ses som underordnad den andra utan jämbördiga. Projekt genomförs för att öka utveckling och utveckla förståelse för varandra.

Implementering och effekter

Tillvägagångssätt och metod för implementering bör vara klaggjort innan projektets start. Det är av relevans att göra jämförelser även efter implementering för att se effekter på lång sikt.

Omvärldshändelser som kan ha påverkat aktuellt projekt

Under projekttiden har det skett en stor samhällsutveckling i Sydafrika vad gäller infrastruktur. Fotbolls-VM kan också ha påverkat utvecklingen. Det finns en stark vilja att utveckla Sydafrika och en stark framtidstro. Nya former av rasism har uppkommit i Sydafrika samtidigt som Sveriges riksdag har fått en annorlunda besättning.

Övriga reflektioner kring samarbetet

Det är inte alltid helt lätt för svenskar att förstå Sydafrikas kultur där öppenhet och gästvänlighet går hand i hand med hög kriminalitet. Det har varit bra att arbetet utförts med idrotts- och fritidsförvaltningen i Karlskrona som projektledare då resultat och verksamhet spänner över många områden och ansvar för folkhälsofrågorna åvilar Idrotts- och fritidsnämnden.

9. Slutsats

Efter genomförd Luppundersökning kan konstateras att Karlskronas ungdomar mår ungefär som genomsnittet i landet. De flesta uppgav att de var nöjda med skolan och sina fritidsmöjligheter men det framkom också att ungdomarna saknade inflytande i samhället och i skolan.

Fler svenska ungdomar än sydafrikanska idrottade varje dag eller varje vecka. Ungefär lika stor andel ungdomar i de båda länderna träffade kompisar varje dag eller varje vecka. I skolan är det fler sydafrikanska ungdomar som känner att de blir uppmuntrade att delta i klassråd och elevråd. Fler sydafrikanska ungdomar upplever att mobbning är ett problem i skolan och de anser också i större utsträckning än de svenska att skolan agerar om en elev blir mobbad. Sydafrikanska ungdomar upplever sin hälsa som mycket bra i större utsträckning än svenska. Samtidigt upplever de svenska ungdomarna sig i högre utsträckning vara sjuka mer sällan än andra i deras närhet. Svenska ungdomar hoppar i större utsträckning över lunch och frukost. Fler svenska ungdomar än sydafrikanska använder eller har provat på tobak och droger. Bland de sydafrikanska ungdomarna anger 97 % att de aldrig använt droger. Samtidigt anger 13 % av de sydafrikanska ungdomarna att de använt hasch eller marijuana och 7 % att de använt annan narkotika. Svenska ungdomar dricker alkohol oftare och fler svenska föräldrar tillåter också alkoholkonsumtion. Fler sydafrikanska ungdomar än svenska ser mycket positivt på framtiden.

Jämförelsen mellan Karlskrona och Pretoria visade att likheterna mellan hur ungdomar i Pretoria respektive Karlskrona upplever sin situation var större än skillnaderna. Det är dock, framförallt på grund av de kontextuella skillnaderna, svårt att jämföra resultaten mellan länderna, en jämförelse som ytterligare försvårades av de problem med utbyte av information som uppstod under projektets gång.

Kontaktuppgifter

Ann-Katrin Olsson
Idrotts- och fritidsförvaltningen
0455 - 30 34 49